

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна
професору Аллі Мартинюк
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, кандидата філологічних наук (спеціальність – 10.02.04 – Германські мови), доцента, доцента кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша факультету іноземних мов Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна Лук'янової Тетяни Геннадіївни на дисертаційну роботу Пешкової Ольги Геннадіївни «Стратегії та чинники англо-українського перекладу мовної гри в науково-популярному дискурсі», що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 03 – Гуманітарні науки за спеціальністю 035 – Філологія

Дисертація Пешкової Ольги Геннадіївни є **актуальною**, оскільки комплексно досліджує питання перекладу мовної гри як лінгвального та мультимодального феномену. Робота є складною і, певною мірою, унікальною, адже матеріалом дослідження виступають каламбури та прецедентні феномени в науково-популярному дискурсі. Дослідниця представила ретроспективні експерименти з перекладу каламбурів та квазітермінів.

Метою дослідження є вивчення мовних, культурних та особистісних чинників і сформованих на їхній основі перекладацьких стратегій англо-українського відтворення засобів мовної гри в науково-популярному дискурсі.

Об'єктом дослідження є каламбури, прецедентні явища, оказіональні квазітерміни в англійськомовних оригінальних текстах та українських перекладах,

предметом дослідження виступили чинники та зумовлені ними стратегії відтворення мовної гри в іншомовному та іншокультурному середовищі.

Дисертантка чітко окреслила методологію роботи, методи та методики дослідження, сформулювала мету та відповідні завдання розвідки. Робота викладена логічно та послідовно, висновки подані обґрунтовано та деталізовано.

Наукова новизна дослідження ґрунтується на комплексному підході до висвітлення перекладацької специфіки мовної гри на основі принципа тріангуляції, що полягає в поєднанні положень системно-структурної, культурної та діяльнісної парадигм, а також поєднанні міждисциплінарності, поліпарадигмальності та мультимодальності. В роботі досліджено стратегії та чинники перекладу мультимодальних каламбурів; представлено перекладацькі рішення відтворення мовної гри. На методологічному рівні дослідниця пропонує нову модель дослідження міжмовного відтворення мовної гри на основі тлумачення перекладу як ігрової діяльності.

Проблематика дисертації відповідає профілю досліджень кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша факультету іноземних мов Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна у межах наукової теми «Актуальні проблеми перекладознавства, мовознавства та методики навчання перекладу».

Обґрунтованість і достовірність результатів забезпечується матеріалом дослідження, який становить 897 одиниць, джерелом матеріалу виступили монографії, журнальні статті та Інтернет-ресурси, присвячені науковому гумору. Дисертація ґрунтується на ретельному аналізі теоретичних праць закордонних та вітчизняних дослідників.

Основні теоретичні положення й висновки дисертації обговорено на засіданнях кафедри перекладу імені Миколи Лукаша факультету іноземних

мов Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (2020–2023 рр.), а також на таких наукових конференціях: Міжнародна науково-практична конференція для перекладачів, молодих науковців та 25 здобувачів освіти “Translation Industry: Theory in Action”, XI наукова конференція з міжнародною участю «Актуальні проблеми перекладознавства та методики навчання перекладу, Міжнародна конференція Міжнародної Асоціації лінгвістичної семантики “Game of Theories”, Всеукраїнська наукова конференція «Переклад в Україні: тенденції, напрямки та соціополітичні виклики», XXI наукова онлайн-конференція з міжнародною участю «Каразінські читання: Людина. Мова. Комунікація», Міжнародна наукова конференція “Chance for Science”, XXII наукова конференція «Каразінські читання: Людина. Мова. Комунікація».

Основні положення і висновки роботи відображені в 11 публікаціях: 2 статтях у виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та Європейського Союзу, з яких 1 стаття входить до міжнародної наукометричної бази Scopus, 5 статтях у фахових виданнях України, 4 тезах на міжнародних наукових конференціях.

Теоретична значущість дослідження визначається внеском у загальну теорію перекладу (розроблено комплексну модель перекладознавчого дослідження мовної гри), спеціальну теорію наукового перекладу (виокремлено принципи перекладацького відтворення мовної гри в науково-популярному дискурсі), теорію інтерсеміотичного перекладу (визначено стратегії та чинники перекладу вербально-візуальних каламбурів), діяльнісної теорії перекладу (розроблено експериментальну методику для вивчення перекладацьких рішень стосовно стратегій та способів перекладу мовної гри).

Практична цінність. Результати дослідження можна використовувати при викладанні багатьох теоретичних навчальних дисциплінах з перекладу. Ілюстративний матеріал можна використати в освітньому процесі на

практичних заняттях, а теоретичні здобутки – у дослідженнях перекладацьких стратегій та проведенні перекладацьких експериментальних досліджень.

Академічна доброчесність. За результатами аналізу дисертаційної роботи та публікацій авторки порушень академічної доброчесності – фальсифікації чи фабрикації текстів – не виявлено.

Дискусійні положення та зауваження.

Незважаючи на позитивне враження від роботи, дисертація містить певні питання, що потребують прояснення:

1. На с. 52 ви зазначаєте, що можливі варіанти перекладу мовної гри поділяються на три групи: збереження та компенсування мовної гри, втрата мовної гри, додавання мовної гри. Чи зроблено цей висновок на підставі кількісного аналізу? Який з цих варіантів застосовують частіше?

2. На с. 55 ви говорите про *різні види операцій перекладу*. Як ви визначаєте *операцію перекладу*?

3. На с. 57-58 ви зазначаєте, що Вейбергс пропонує свій *каталог прийомів*, конкретизуючи у дужках, що це «*фактично стратегії*». Після чого надаєте перелік каталогу прийомів, в якому значиться калька, заміна, компенсація, вилучення тощо – те, що ми найчастіше звикли називати способами та трансформаціями? Чи ототожнюєте ви всі ці поняття; як ви визначаєте *стратегію*?

4. На с. 72 ви пишете, що «*вважаєте прийнятними для реалізації поставлених завдань спостереження на матеріалі не тільки англійської та української, але й інших мов, які в аналогічних комунікативних ситуаціях ведуть себе схожим чином*». Чи ви стверджуєте це спираючись на конкретні дані, чи це є гіпотеза і перспектива для дослідження?

5. На с. 112 твердження про те, що якщо читач зрозумів гру слів, то зможе розібратися і в науковій темі є дискусійним.

6. Чи досліджували ви частотність змін чи вилучень графічних форматів (фотографії малюнки, ілюстрації) при перекладі каламбуру (с. 167-169).

7. У висновках до розділу 3 збилася нумерація (с. 169).

8. Чи було дане визначення поняттю *стратегія* у завданні до початку експерименту (с. 180).

Зауваження та питання є дискусійними і жодним чином не впливають на актуальний зміст роботи, отримані достовірні та обґрунтовані результати, які роблять внесок в теорію перекладу.

Загальні висновки щодо дисертаційної роботи.

Дисертація є закінченим науковим дослідженням, робота є актуальною, результати є достовірними, мають наукову новизну й теоретичне та практичне значення. Вважаю, що дисертаційне дослідження Пешкової Ольги Геннадіївни «Стратегії та чинники англо-українського перекладу мовної гри в науково-популярному дискурсі» повністю відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 № 44 про «Порядок присудження ступеня доктора філософії», а його авторка заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії.

Кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри перекладознавства
імені Миколи Лукаша
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна

Тетяна ЛУК'ЯНОВА

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 18:49:14 25.02.2024

Назва файлу з підписом: Рецензія_Дис Пешкова_рец Лук'янова.pdf.p7s
Розмір файлу з підписом: 484.9 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Рецензія_Дис Пешкова_рец Лук'янова.pdf
Розмір файлу без підпису: 466.8 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: Лук'янова Тетяна Геннадіївна

П.І.Б.: Лук'янова Тетяна Геннадіївна

Країна: Україна

РНОКПП: 2936918465

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 18:49:12 25.02.2024

Сертифікат виданий: "Дія". Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг

Серійний номер: 382367105294AF97040000009BEDF2001E230502

Тип носія особистого ключа: ЗНКІ криптомодуль ІІТ Гряда-301

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Кваліфікований

Тип контейнера: Підпис та дані в одному файлі (CAAdES enveloped)

Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAAdES-X Long)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2023.12.21 13:00

Голові разової спеціалізованої вченої
ради Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна
професору Аллі МАРТИНЮК
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022

ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата філологічних наук (спеціальність 10.02.04 – германські мови), доцента, завідувача кафедри германської філології факультету іноземної філології та соціальних комунікацій Сумського державного університету Баранової Світлани Володимирівни на дисертаційну роботу Пешкової Ольги Геннадіївни «Стратегії та чинники англо-українського перекладу мовної гри в науково-популярному дискурсі», що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 03 – Гуманітарні науки за спеціальністю 035 – Філологія

Актуальність теми дисертаційної роботи.

Дисертаційне дослідження Пешкової Ольги Геннадіївни побудоване на міждисциплінарності, поліпарадигмальності та мультимодальності як актуальних принципах сучасної гуманітаристики, яка останнім часом орієнтується на філософсько-культурологічний та когнітивно-психологічний (діяльнісний) підходи до розуміння сутності явищ. Останні є підґрунтям для вивчення діяльнісного й результативного аспектів перекладу. З його діяльнісною парадигмою пов'язують когнітивно-дискурсивний етап розвитку лінгвістично-орієнтованого перекладознавства. До того ж, все більшого поширення в сучасній комунікації набуває розгляд перекладу мовної гри, що надає можливості для унаочнення когнітивних та творчих феноменів міжмовного посередництва. Мовна гра отримує філософське, психологічне, культурологічне й мовознавче тлумачення, все частіше потрапляючи до

центру уваги дослідників дискурсів різних типів та перекладознавців, які вирішують проблему її перекладності на основі загальнонаукових принципів доцільності та можливості. Застосування новітніх положень, сформульованих дисертанткою, щодо вирішення проблеми відтворення мовної гри уможлиблює успішність діяльності перекладача. Проблематика дослідження відповідає науковій темі «Актуальні проблеми перекладознавства, мовознавства й методики навчання перекладу», над якою працює кафедра перекладознавства імені Миколи Лукаша факультету іноземних мов Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Об'єкт, предмет, матеріал та методи, мета і завдання дисертаційного дослідження. Актуальність дисертаційної роботи зумовлена науковим фокусом роботи, важливістю й своєчасністю її об'єкта та предмета, релевантністю матеріала та методів наукових розвідок. Об'єктом дослідження виступають актуалізовані в науково-популярному дискурсі форми мовної гри в англomовному оригіналі та українськомовному перекладі, а його предметом – чинники та стратегії відтворення різновидів мовної гри засобами цільової мови. Матеріалом для аналізу стала достатня за обсягом вибірка з 1019 прикладів омовлення мовної гри в англomовному науково-популярному дискурсі, як лінгвальні й мультимодальні каламбури та прецедентні феномени, виокремлені із монографій, журнальних статей та Інтернет-сайтів. Цінним є те, що частину досліджуваного в роботі матеріалу було отримано в результаті двох ретроспективних експериментів із перекладу каламбурів та квазітермінів. Вибір методів дослідження виправданий його комплексним характером. Так, у роботі застосовані загальнонаукові методи аналізу й синтезу, метод класифікації, мовознавчі методи структурного, семантичного та контекстного аналізу та метод комунікативно-функційного аналізу.

Дисертанткою висунуто гіпотезу, що засоби мовної гри виконують в науково-популярному дискурсі низку функцій, сукупна дія яких зумовлює їхній статус перекладацької домінанти, відтворення якої здійснюється під впливом мовного, культурного та особистісного чинників, що зумовлюють

вибір перекладацької стратегії. На основі власного бачення проблеми нею сформульована мета роботи, досягнення якої відбувається через послідовне й логічне вирішення поставлених завдань. Мета дослідження визначена як встановлення та вивчення мовних, культурних та особистісних чинників і сформованих на їхній основі перекладацьких стратегій англо-українського відтворення засобів мовної гри в науково-популярному дискурсі. Відповідно до неї, в ході роботи реалізовано низку доречних завдань, що полягають у дослідженні філософських і психологічних витоків філологічного тлумачення мовної гри; аналізі лінгвістичного та перекладознавчого аспектів мовної гри; описі специфіки реалізації мовної гри в науково-популярному дискурсі та встановленні принципів її відтворення в англо-українському перекладі; виробленні методологічної моделі дослідження на основі тлумачення перекладу як гри; визначенні чинників та стратегії перекладу лінгвальних і мультимодальних каламбурів та прецедентних феноменів в науково-популярному дискурсі; організації та проведенні ретроспективного експерименту для визначення діяльнійшої специфіки перекладу квазітермінів у науково-популярному дискурсі.

Обґрунтованість наукових положень і висновків дисертації.

Обґрунтованість та достовірність наукових положень, рекомендацій та висновків забезпечена тим, що авторка детально розглянула основні праці, що стосуються розробки концепції мовної гри (Л. Вітгенштайна, Й. Хьойзінгі, Д. Ельконіна, Я. Білика, С. Довбні, Я. Гінтіки), зокрема, її лінгвістичного (О. Тимчук, І. Сніховської, А. Габідуллої, М. Жарикової, Ю. Молошної, Л. Коваленко, А. Мартинюк, В. Самохіної, Дж. Ліча, Ж. Фоконьє, М. Тернера) та перекладознавчого аспектів (О. Ребрія, О. Гнедкової, З. Карпенко, С. Влахова, С. Флорина, А. Галас, О. Демиденко, О. Козиряцької, Л. Богуславської, Д. Делабастіти, Г. Турі, Ф. Х. Діаз-Переза, А. Вейсбергса, Б. Алексієвої). У дисертації проаналізовано погляди на дискурс, у т. ч. науково-популярний дискурс, у ракурсі, дотичному до її теми (М. Фуко, І. Корольова, А. Белової, В. Бурбело, І. Шевченко, М. Кім, К. Маттієсен,

О. Четверікової, О. Радецької). Висновки щодо перекладу мовної гри в результативному вимірі (переклад лінгвальних і мультимодальних каламбурів та прецедентних феноменів) спираються на репрезентативний корпус текстів вихідною й цільовою мовами, на прикладі яких доведено вплив культурного, дискурсного, комунікативно-функційного та структурно-семантичного чинників на успішність/неуспішність перекладу каламбурів та вплив специфіки утворення каламбурів на рівень їхньої перекладності. Аналіз ілюстративного матеріалу дозволив виокремити шість стратегій англо-українського перекладу вербального каламбуру в науково-популярному дискурсі. Розглядаючи переклад мовної гри в її діяльній вимірі, Ольга Пешкова подає детальний опис ретроспективного експерименту та обґрунтовує його результати через аналіз перекладених фрагментів учасниками експерименту, пропонує методику вивчення перекладацьких рішень стосовно стратегій та способів перекладу. До того ж, зробити валідні висновки дозволила й чітка логічна структура дисертації.

Наукова новизна здобутих результатів.

Дисертація Пешкової О. Г. має наукову новизну, яка полягає в тому, що в ній уперше розроблено комплексний підхід до з'ясування специфіки мовної гри в науково-популярному дискурсі на основі поєднання положень системно-структурної, культурної й діяльній парадигм та тлумачення перекладу як ігрової діяльності, виокремлено стратегії й чинники перекладу мультимодальних каламбурів та висвітлено особливості перекладацьких рішень щодо відтворення мовної гри на основі експериментальних методів. Ретельно проаналізувавши стилістичний, гумористичний, лінгвокреативний та (а)нормативний напрямки тлумачення феномену мовної гри, дисертантка керується інтегративним підходом і пропонує в роботі власне визначення мовної гри як дихотомічного феномену: лінгвокреативної діяльності, скерованої на увиразнення дискурсу за рахунок неконвенційного поєднання/використання одиниць/елементів різної мовної ієрархії, та

результату цієї діяльності у вигляді різноманітних мовно-мовленнєвих утворень (ігрем).

Про наукову новизну свідчать здобуті результати дослідження: мовна гри увиразнює дискурс за рахунок неконвенційного поєднання/використання одиниць/елементів різної мовної ієрархії; поширеним в англomовному науково-популярному дискурсі формам мовної гри – каламбурам, вербальним прецедентним феноменам, інноваціям – притаманна неконвенційність, яка зумовлює перекладацькі труднощі, деавтоматизм перекладацьких дій через відсутність готових засобів іншомовної та іншокультурної репрезентації; мовна гра в науково-популярному дискурсі реалізує атракційну, популяризаторську, рекламнопропагандистську, символічну, парольну та інші функції; концепція перекладу-гри як творчого змагання між автором та перекладачем.

Наукове значення результатів дисертації можна виявити в теоретичному та практичному плані. Теоретична значущість дослідження визначається його внеском до загальної теорії перекладу, спеціальної теорії наукового перекладу, теорії інтерсеміотичного перекладу та діяльнісної теорії перекладу. Його практична цінність детермінована можливістю використання теоретичних положень та практичних результатів в освітньому процесі у викладанні як обов'язкових, так і вибіркового навчальних дисциплін та в проведенні досліджень, присвячених проблематиці перекладацьких труднощів, перекладацьких стратегій, експериментальних досліджень перекладацької діяльності та дискурсним перекладознавчим студіям.

Повнота викладу здобутих результатів. Здобуті результати дослідження отримали повний виклад в 11 публікаціях авторки, які охоплюють зміст усіх розділів роботи: 2 статтях у виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та Європейського Союзу, з яких 1 стаття обраховується міжнародною наукометричною базою Scopus, 5 статтях у фахових виданнях України. У зазначених публікаціях представлено такі аспекти дослідження, як

представлення перекладу як гри, розкриття поняття мовної гри та опис його еволюції, виокремлення стратегій перекладу мовної гри, визначення його чинників, опис способів перекладу каламбурів, прецедентних феноменів, okazіоналізмів, формулювання теоретичного базису дослідження науково-популярного дискурсу. Основні положення пройшли також апробацію на міжнародних наукових конференціях.

Дискусійні положення дисертації. Попри позитивні сторони та здобутки цього дисертаційного дослідження, робота не позбавлена дискусійних моментів, які потребують подальшого з'ясування:

1. У розділі 4 проводиться аналіз вдалих та невдалих спроб інтерпретації квазітермінів-інновацій, запропонованої учасниками експерименту. Проте не зовсім зрозуміло, який варіант є успішним для передачі таких одиниць, як «bio-hackerdom», «hospitalist», «super-infector»?

2. Авторка вдало ілюструє узагальнені результати експерименту з перекладу квазітермінів у Таблиці 1 у Додатку Б. Кількісні показники застосування змодельованих стратегій представлені по тексту. При цьому, вважаю, більш наочним було б подання важливої статистичної інформації у вигляді, наприклад, діаграм.

3. Дисертанткою виокремлено «нульовий» переклад як одну із стратегій, задіяних для відтворення різних форм мовної гри в англо-українському науково-популярному перекладі. При цьому, нульовий переклад тлумачиться як збереження вихідної одиниці у її первинному вигляді. Виникає питання, хто з перекладознавців дотримується такого погляду на нульовий переклад? Оскільки відоме й інше його визначення – відмова від передачі значення граматичних одиниць цільовою мовою.

4. У тексті подекуди трапляються технічні огріхи, як «низку» (с. 2), «інтертекстуальний» (с. 150), квазітермінів (с. 177), «theory» (с. 229). У деяких цитованих звітах про вибір перекладацького рішення учасники експерименту використовують термін «приставка» замість «префікс» (с. 184, 185, 189).

Висловлені вище зауваження й побажання мають дискусійний характер і ні в якому разі не ставлять під сумнів новизну й цінність здобутих результатів та висновків, зроблених авторкою в цьому дослідженні.

Загальні висновки щодо дисертаційної роботи. Аналіз тексту дисертації та змісту публікацій Пешкової Ольги Геннадіївни на тему «Стратегії та чинники англо-українського перекладу мовної гри в науково-популярному дискурсі» дає підстави вважати, що робота є завершеним самостійним дослідженням із високим ступенем наукової значущості та новизни. Зважаючи на актуальність, наукову новизну та обґрунтованість сформульованих у дисертації положень, убачаю широкі перспективи застосування здобутих результатів дослідження в науковій та освітній практиці. Уважаю, що робота виконана на високому теоретичному й методологічному рівні та відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її авторка – Пешкова Ольга Геннадіївна – заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 03 – Гуманітарні науки за спеціальністю 035 – Філологія.

Кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри германської філології
Сумського державного університету

Світлана БАРАНОВА

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 21:36:58 28.02.2024

Назва файлу з підписом: відгук_Баранова_С_Пешкова.pdf.asice
Розмір файлу з підписом: 381.9 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: відгук_Баранова_С_Пешкова.pdf
Розмір файлу без підпису: 385.6 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: БАРАНОВА СВІТЛАНА ВОЛОДИМИРІВНА

П.І.Б.: БАРАНОВА СВІТЛАНА ВОЛОДИМИРІВНА

Країна: Україна

РНОКПП: 2594010709

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 21:36:51
28.02.2024

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F040000002DFA3501002CA104

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)

Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2023.12.21 13:00

Голові разової спеціалізованої ради
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна
доктору філологічних наук,
професору Аллі МАРТИНЮК
Майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, професора кафедри перекладознавства
імені Миколи Лукаша, Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна, доктора педагогічних наук
Леоніда Миколайовича ЧЕРНОВАТОГО на дисертаційну роботу
ПЕШКОВОЇ Ольги Геннадіївни «Стратегії та чинники англо-
українського перекладу мовної гри в науково-популярному дискурсі»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
з галузі знань 03 – «Гуманітарні науки»
за спеціальністю 035 – «Філологія»

1. Обґрунтування вибору теми дослідження

Проблематика дисертації є, безумовно, *актуальною*, що пояснюється загальною потребою комплексних досліджень різноманітних аспектів явища «переклад» та його перетину з іншими релевантними аспектами мовної та позамовної сфер міжмовного посередництва. Додатковим аргументом на користь актуальності рецензованої праці є її опора на принципи міждисциплінарності, поліпарадигмальності та мультимодальності, які вдало структурують дослідження, забезпечуючи його комплексний характер.

2. Оцінка змісту дисертації, її завершеності та якості оформлення.

Варто відзначити чіткість мислення дисертантки, безпосереднім результатом якого є *струнка послідовність* та *переконлива обґрунтованість* фаз її дослідження. Завдяки *ретельному аналізу* опрацьованих джерел, дослідниця визначила *чітко сформульовану* мету своєї роботи, а також *вмотивовану послідовність логічних і взаємопов'язаних завдань*. Зокрема, вона *комплексно розглянула* теоретичні питання дослідження; ретельно дослідила філософські та психологічні витoki філологічного тлумачення мовної гри; *глибоко проаналізувала* лінгвістичний та перекладознавчий аспекти останньої; *детально описала* специфіку реалізації мовної гри в науково-популярному

дискурсі; *запропонувала логічні принципи її відтворення в англо-українському перекладі; розробила струнку методологічну модель дослідження, ґрунтуючись на тлумаченні перекладу як гри; переконливо визначила чинники та стратегії перекладу каламбурів і прецедентних феноменів як форм репрезентації мовної гри в науково-популярному дискурсі; фахово організувала й провела ретроспективний експеримент для визначення діяльнійшої специфіки перекладу квазітермінів у згаданому дискурсі; сформулювала цікавий висновок про особливості стратегій відтворення мовної гри або її компенсації в тексті перекладу.*

Подальшу логіку дослідження пов'язано із прагненням дисертантки розв'язати ці завдання за допомогою складного поєднання методів, які ґрунтуються на принципах міждисциплінарності (зокрема, теорій і методів філософії, психології, культурології та когнітивістики), поліпарадигмальності (поєднання системно-структурної, культурної і діяльнійшої парадигм перекладознавства) та мультимодальності (аналіз вербально-візуальних каламбурів з використанням семіотичної класифікації перекладів).

Ґрунтуючись на даних власного *критичного аналізу* відповідних джерел, дисертантка сформулювала *логічну гіпотезу*, припустивши, що засоби мовної гри виконують у науково-популярному дискурсі певні функції, сукупна дія яких зумовлює їхній статус перекладацької домінанти, відтворення якої в перекладі здійснюється під впливом мовних, культурних та особистісних чинників, що визначають вибір перекладацької стратегії.

3. Зв'язок дисертаційної роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами.

Проблематика дисертації відповідає профілю досліджень, які проводяться на кафедрі перекладознавства імені Миколи Лукаша факультету іноземних мов Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна у межах наукової теми «Актуальні проблеми перекладознавства, мовознавства і методики навчання перекладу» (протокол № 10 засідання Вченої Ради факультету іноземних мов від 28 серпня 2021 року).

4. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Результати дослідження є *достовірними* та *обґрунтованими*, що забезпечується обраними дисертанткою методами, які відповідали поставленій меті та завданням; достатньою кількістю і репрезентативністю одиниць матеріалу дослідження; дотриманням логічних правил аналізу та узагальнення під час формулювання висновків та результатами ретроспективного експерименту. Доцільно окремо відзначити *ретьльність* підготовки та проведення згаданого експерименту із додержанням усіх головних вимог до цього виду дослідження. Зокрема, дисертантка сформулювала *обґрунтовану* гіпотезу; *чітко визначила* варійовані й неварійовані умови експерименту та *забезпечила* *прямий зв'язок* між незалежною і залежною змінними; *методологічно вірно* організувала експеримент; *коректно* одержала, *обробила* і *логічно інтерпретувала* числові дані, а також сформулювала *обґрунтовані висновки*.

Дисертація є завершеною науковою роботою, структура якої вичерпно репрезентує хід дослідження авторки. Зміст дисертації повно викладений у восьми одноосібних публікаціях дисертантки та трьох у співавторстві, особистий внесок дослідниці в яких є достатнім для їх зарахування.

Викладене вище дозволяє зробити висновок про обґрунтованість і достовірність запропонованих у дисертації наукових положень і висновків.

5. Основні наукові результати, отримані здобувачкою, та їх наукова новизна

Описані вище фактори сприяли забезпеченню надійних результатів, основні з яких викладено далі. По-перше, це формулювання інтегративного підходу до розуміння мовної гри як дихотомічного явища, що включає лінгвокреативну діяльність мовця та її результат у формі ігрем. По-друге, виокремлення найпоширеніших в англомовному науково-популярному дискурсі форм мовної гри: каламбурів, вербальних прецедентних феноменів та інновацій. Вартісними видається також висновки про неконвенційність як онтологічну рису форм мовної гри, і як чинник, що зумовлює їхній статус

перекладацьких труднощів; про концепцію перекладу-гри як творчого змагання між автором та перекладачем; та про відповідність стратегій відтворення різних форм мовної гри стандартному набору подолання перекладацьких труднощів.

Ключовими проблемами дисертації є: *ідентифікація* мовної гри як дихотомічного поняття і як перекладацької труднощі; *визначення змісту понять* «мовна гра», «стратегія перекладу», «перекладацька проблема», «деавтоматизація», «неконвенційність» та співвідношення між ними; *розробка класифікації* форм мовної гри; *складання переліку функцій* мовної гри в англomовному науково-популярному дискурсі; *формулювання концепції* перекладу мовної гри як творчого змагання між автором та перекладачем; *формування списку* стратегій відтворення мовної гри в англо-українському науково-популярному перекладі.

Новизна дослідження полягає в тому, що в ньому вперше, шляхом інтегрованого застосування принципів міждисциплінарності, поліпарадигмальності та мультимодальності здійснено загалом успішну спробу вирішення проблеми перекладацької специфіки мовної гри в науково-популярному дискурсі на основі принципу тріангуляції. Запропоновано модель дослідження відтворення мовної гри у тексті перекладу, ґрунтуючись на розумінні перекладу як ігрової діяльності.

6. Практичне значення одержаних результатів.

Практичне значення дослідження полягає у можливості використання його результатів у теоретичних та практичних курсах, призначених для навчання майбутніх перекладачів, а його міждисциплінарний характер відкриває такі можливості і для предметів інших спеціалізацій, зокрема термінознавства, порівняльних дисциплін, культурології тощо.

7. Дотримання академічної доброчесності.

За результатами аналізу дисертаційної роботи та публікацій автора порушень академічної доброчесності не виявлено. Елементи фальсифікації чи фабрикації тексту в роботі відсутні.

8. Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

Незважаючи на загальне позитивне враження, дисертація містить певні тези, що є дискусійними і потребують пояснення.

1. Інформація про випробуваних у ретроспективному експерименті (с. 180) є неповною. Зокрема, відсутні дані про їхній вік, стать, рівень володіння мовами і досвід перекладу.
2. Числові результати ретроспективного експерименту варто було б подати у вигляді таблиці.
3. Дисертацію написано гарною науковою мовою, однак все ж помічені деякі термінологічні неточності й двозначності. Зокрема, трапляються випадки інтерференції російської мови: с.20 – експериментальна *площадка*; с. 178 – стратегія дозволяє *представити* процес перекладу; кожен з етапів... може бути *представлений* як окрема стратегія; с. 210 – *В цілому* (загалом). Невдало (як *Гіл*) передано (с. 179 і далі по тексту) прізвище французького дослідника (*Gile*) – варто було б як *Жіль*. Невдало дослівно (як «Інтегрований Звіт про Проблеми та їхнє Вирішення») і з порушенням правил української мови (кожне повнозначне слово – з великої літери) перекладено англomовну назву *Integrated Problem and Decision Reporting* (Чому він інтегрований? Якщо є інтегрований звіт, то має бути й неінтегрований – як він виглядає? Чому звіт?) Такі самі запитання виникають і стосовно іншої назви: «Частковий відкладений звіт про проблеми та їхнє вирішення». На с. 173 згадуються автори методу ретроспекції, американські дослідники Ерікссон і Саймон. При цьому підкреслюється шведське походження першого. Чому це важливо?

Перелічені зауваження не стосуються головного змісту роботи і не впливають на достовірність та обґрунтованість висновків дисертантки.

9. Загальний висновок.

Дисертація є закінченим науковим дослідженням, обсяг, якість та оформлення якого відповідають усім чинним вимогам. Робота є актуальною, а одержані висновки обґрунтованими, достовірними і такими, що мають теоретичне та практичне значення й наукову новизну. Відповідно, слід зробити висновок, що авторка дисертації, Ольга ПЄШКОВА, заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 03 – «Гуманітарні науки» за спеціальністю 035 – Філологія.

Рецензент,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри перекладознавства
імені Миколи Лукаша
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна

Леонід Черноватий

Підпис Черноватого Л. М. ЗАСВІДЧУЮ:

Начальник відділу кадрів
Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна,
кандидат наук з державного управління

Олена ГРОМИКО

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 18:47:38 03.03.2024

Назва файлу з підписом: Черноватий_рецензія_Пешкова.pdf.asice
Розмір файлу з підписом: 176.2 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Черноватий_рецензія_Пешкова.pdf
Розмір файлу без підпису: 179.2 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: ЧЕРНОВАТИЙ ЛЕОНІД МИКОЛАЙОВИЧ

П.І.Б.: ЧЕРНОВАТИЙ ЛЕОНІД МИКОЛАЙОВИЧ

Країна: Україна

РНОКПП: 1834507812

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 18:47:24
03.03.2024

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F040000003ECB2A0112ABE604

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)

Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2023.12.21 13:00

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна
професору Аллі Мартинюк
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022

ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата педагогічних наук (спеціальність (13.00.01 – «Загальна педагогіка та історія педагогіки»), доцента, доцента кафедри іноземної філології та перекладу факультету гуманітарних та соціальних наук Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля Гнедкової Олени Геннадіївни на дисертаційну роботу Пешкової Ольги Геннадіївни на тему «Стратегії та чинники англо-українського перекладу мовної гри в науково-популярному дискурсі», що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 – Філологія у галузі 03 – Гуманітарні науки

Актуальність теми дисертаційної роботи. Подана до захисту дисертація є сучасним науковим дослідженням, актуальність якого зумовлюється низкою чинників. Головним, на мою думку, є те, що феномен мовної гри, який ми традиційно пов'язуємо з художньою, публіцистичною або рекламною сферами комунікації, вивчається авторкою на матеріалі науково-популярного дискурсу, і треба зазначити, що пані Пешкова доволі переконливо пояснює доречність різних ігрових мовних форм у цьому дискурсивному різновиді.

Актуальним є поєднання дослідницьких принципів і методів різних парадигм перекладознавства. Зокрема, системно-структурний підхід озброїв дослідницю розумінням структурно-семантичних та комунікативно-функційних чинників перекладу, культурний підхід зумовив висвітлення нею мовної гри не тільки як лінгвального, а й к культурного феномену, врешті-решт, когнітивно-дискурсивний напрям уможливив застосування методів вивчення перекладу мовної гри в її діяльнісному вимірі. Таким чином, можна стверджувати, що розвідка має комплексний характер, що не тільки

забезпечує максимальне охоплення всіх релевантних аспектів перекладу мовної гри, а й пропонує дослідницьку модель, що сприятиме подальшій розбудові сучасного перекладознавства на засадах актуальних гуманітарних принципів міждисциплінарності, поліпарадигмальності та мультимодальності.

Обраний напрям дослідження безпосередньо пов'язаний із науково-дослідною роботою кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша факультету іноземних мов Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна в межах наукової теми «Актуальні проблеми перекладознавства, мовознавства й методики навчання перекладу» (протокол № 10 засідання Вченої Ради факультету іноземних мов від 28 серпня 2021 року).

Об'єкт, предмет, матеріал та методи, мета й завдання дисертаційного дослідження. Запорукою успіху будь-якого дисертаційного дослідження є його методологічна виваженість, і в цьому сенсі робота Ольги Пешкової може вважатися взірцем органічної взаємодії всіх необхідних методологічних показників. Почнемо з об'єкта дослідження, який визначається нею як актуалізовані в науково-популярному дискурсі форми мовної гри (каламбури, прецедентні явища, okazionalnі квазітерміни) в англomовному оригіналі та українськомовному перекладі.

Відповідно до цього, предметом безпосереднього аналізу виступають чинники перекладу зазначених різновидів мовної гри, серед яких в роботі виокремлюються і детально аналізуються структурні, семантичні, функційні, дискурсні і особистісні, а також сформовані на їхній основі перекладацькі стратегії.

Об'єкт і предмет сукупно визначають мету дослідження – встановити та вивчити мовні, культурні та особистісні чинники і сформовані на їхній основі перекладацькі стратегії англо-українського відтворення засобів мовної гри в науково-популярному дискурсі. Виходячи з цієї мети, авторка

сформулювала низку конкретних завдань, кожне з яких отримало повне висвітлення у відповідному розділі та/або підрозділі дисертаційної праці.

У назві праці присутні вказівки на її об'єкт, предмет та мету, що також відповідає вимогам до дисертаційних досліджень.

Ольга Пешкова наводить доволі розлоге обґрунтування того, чому за джерело пошуку мовної гри вона обрала саме науково-популярний дискурс, адже виявляється, що різні її види є, по-перше, доволі частотними саме в цьому середовищі, а по-друге, вони там виконують низку важливих функцій, таких як атракційна, популяризаторська, рекламно-пропагандистська, символна, парольна тощо. Виступаючи ефективним засобом презентації власне наукової інформації і залучення потенційних реципієнтів, мовна гра претендує на статус дискурсної домінанти, що отримує право на пріоритетне відтворення в цільовому лінгвокультурному середовищі.

Операційну частину вибірки утворюють лінгвальні каламбури (416 одиниць), мультимодальні каламбури (179 одиниць), прецедентні феномени (302 одиниці). Джерелом ілюстративного матеріалу виступили монографії й журнальні статті, а також Інтернет-сайти, присвячені науковому гумору, популярність яких серед, особливо серед молодшої аудиторії, стрімко зростає. Частину досліджуваного в роботі матеріалу було отримано в результаті двох ретроспективних експериментів з перекладу каламбурів та квазітермінів. Тож, доречно перейти до методів дослідження, які традиційно поділяються на загальнонаукові, спеціальнонаукові (переважно, мовознавчі та психологічні) та власне перекладознавчі. Розмаїття застосованих методів дослідження зумовлено його комплексним характером.

В основі роботи перебувають методологічні принципи сучасної гуманітаристики – міждисциплінарність, поліпарадигмальність та мультимодальність, що дає підстави говорити про застосування авторкою принципу тріангуляції для забезпечення максимальної надійності отриманих результатів.

Обґрунтованість наукових положень і висновків дисертації.

Обґрунтованість викладених у роботі теоретичних положень, гіпотез та отриманих висновків забезпечується передусім вже згаданим вище принципом тріангуляції, сутність якого в цьому випадку полягає у поєднанні методологічних розробок трьох парадигм перекладознавства і трьох принципів актуальних досліджень у гуманітарній сфері. Важливим також є й те, що дисертантка опрацювала велику кількість джерел з обраної проблематики, серед яких є праці як провідних учених України та світу, так і розробки молодих і перспективних фахівців, які іноді здатні запропонувати свіжий та неочікуваний погляд на той чи інший аспект досліджуваного в дисертації об'єкта. Зокрема, список теоретичних джерел налічує 236 позицій, серед яких 91 (або 39%) – іноземними мовами, а 37 (або 16%) надруковані за останні 5 років. 9 джерел мають довідковий характер і 32 джерела забезпечили необхідну кількість ілюстративного матеріалу.

Враховуючи об'єкт дослідження, його проведення вимагало звернення до широкого кола праць не тільки у галузі перекладознавства, а й філософії (Вітгенштайн 1997; Гадамер 2000; Хьойзінга 1980; Foucault 1981; Hintikka 1998), психології (Павелків 2009; Elkonin, Piaget Inhelder 2000; Piaget 2005; Vygotsky 1978), культурології (Хьойзінга 1980, Есо 1995), когнітивної науки (Ташенко 2016, 2017; Fauconnier, Turner 2003; Kovalenko, Martyniuk 2021), що, на нашу думку свідчить про широкий кругозір та ерудованість дисертантки.

Мене особливо тішить і те, що пані Пешкова розглядає мовну гру не тільки в традиційному результативному вимірі (через порівняльний аналіз текстів або текстових фрагментів в оригіналі й перекладі), а й у діяльнісному вимірі (через занурення у внутрішній світ перекладача, його *modus operandi* та мотивацію прийняття рішень), що стало можливим за рахунок використання унікальної авторської експериментальної методики під назвою «Частковий відкладений звіт про проблеми та їхнє вирішення», розробленої на основі подібної методики Данієля Гіла.

Наукова новизна здобутих результатів. Наукова новизна дисертації не викликає жодних сумнівів. Більше того, вона простежується не тільки у власне науковому, а й також у методологічному сенсі. Можна з упевненістю стверджувати, що на теоретичному рівні авторкою представлено комплексний підхід до висвітлення перекладацької специфіки мовної гри в науково-популярному дискурсі на основі принципу тріангуляції, що забезпечує валідність отриманих результатів і полягає в поєднанні положень трьох парадигм (системно-структурної, культурної та діяльнісної) та трьох дослідницьких принципів сучасної гуманітаристики (міждисциплінарності, поліпарадигмальності та мультимодальності).

Окремо зазначу, що чинником новизни роботи є й те, що в ній виокремлено і досліджено стратегії та чинники перекладу мультимодальних каламбурів, а також висвітлено особливості перекладацьких рішень щодо відтворення мовної гри на основі експериментальних методів.

На методологічному рівні новітній для вітчизняного перекладознавства характер має модель дослідження міжмовного відтворення мовної гри на основі тлумачення перекладу як ігрової діяльності. Концепція перекладу-гри передбачає творче змагання між автором та перекладачем, критерієм перемоги в якому виступає здатність перекладача до еквівалентного відтворення оригіналу на структурно-семантичному, комунікативно-функційному та культурному рівнях. У випадку мовної гри перекладач може досягти перемоги над автором за рахунок стратегій аналогічної мовної гри або її компенсації схожими засобами, натомість поразкою вважаються стратегії вилучення мовної гри, її передачі описовим шляхом або через коментар.

Наукове значення результатів дисертації полягає в поєднанні теоретичних та практичних результатів дослідження. Запропонований пані Пешковою інтегративний підхід до розуміння мовної гри позиціонує її як дихотомічний феномен, що об'єднує: (1) лінгвокреативну діяльність мовця, скеровану на увиразнення дискурсу за рахунок неконвенційного

поєднання/використання одиниць/елементів різної мовної ієрархії та (2) результат цієї діяльності у вигляді різноманітних мовно-мовленнєвих утворень. На основі емпіричного аналізу дисертантка виокремила форми мовної гри, притаманні науково-популярному дискурсу. Це, передусім, каламбури, в яких неконвенційним є навмисне поєднання в одному контексті двох різних значень ідентичних або подібних лексичних одиниць чи граматичних форм, внаслідок чого створюється семантична неоднозначність як джерело гумористичного ефекту. Наступним різновидом є вербальні прецедентні феномени, що набувають статусу мовної гри за умов апеляції до фрагментів дійсності, що видаються несумісними з тим різновидом дискурсу, в якому їх актуалізовано, хоча насправді мають із ним символіко-метафоричний зв'язок. Третім дослідженим різновидом є інновації, ігровий статус яких зумовлюється їхньою номінативною функцією: вони виступають знаками, що заміщують відповідні об'єкти дійсності, тоді як в перекладі відбувається подвійна гра-заміна, коли знаки однієї мови заміщуються знаками іншої.

На думку дисертантки, саме неконвенційність як онтологічна риса всіх заявлених в роботі форм мовної гри зумовлює їхній статус перекладацьких труднощів, що, у свою чергу, означає деавтоматизм перекладацьких дій через відсутність готових засобів її іншомовної та іншокультурної репрезентації і, відповідно, необхідність значних творчих зусиль задля забезпечення належної адекватності як на рівні окремого прийому, так і тексту в цілому.

Узагальнений аналіз стратегій відтворення різних форм мовної гри в англо-українському науково-популярному перекладі, наведений в дисертації, вказує на те, що всі вони вкладаються в стандартний набір подолання перекладацьких труднощів, який включає переклад за допомогою прямих (паралельних, словникових) відповідників, переклад на основі різноманітних смислових трансформацій та/або функційних відповідників, нульовий переклад, тобто збереження вихідної одиниці у її первинному вигляді, та вилучення.

Теоретична значущість дисертації визначається її внеском до загальної теорії перекладу; спеціальної теорії наукового перекладу; теорії інтерсеміотичного перекладу; діяльнісної теорії перекладу. Чималою є й практична значущість, адже положення та висновки роботи знайдуть своє використання при викладанні таких навчальних дисциплін, як «Вступ до перекладознавства», «Актуальні проблеми теорії та практики перекладу», «Лексикологія з порівняльним компонентом», «Порівняльна стилістика», «Сучасні філологічні концепції», «Теорія міжкультурної комунікації» тощо.

Повнота викладу здобутих результатів. Під час роботи над дисертацією Ольга Пешкова опублікувала 7 статей, серед яких 2 статті у виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та Європейського Союзу, з яких 1 стаття входить до міжнародної наукометричної бази Scopus, та 5 статей у фахових виданнях України. Одноосібних статей – 4, у співавторстві – 3. Особистий внесок здобувачки в публікації у співавторстві полягає в організації та проведенні експериментів, що лежали в основі публікацій, а також аналізі отриманих результатів. Робота пройшла апробацію на різноманітних конференціях, в тому числі з публікацією 4 тез на міжнародних конференціях. Усі публікації включно з текстом дисертації успішно пройшли перевірку на наявність неправомірних запозичень на основі міжнародної антиплагіатної програми *Strike Plagiarism*, що засвідчує академічну доброчесність авторки.

Дискусійні положення. Незважаючи на численні позитивні якості, вказані вище, робота не позбавлена деяких дискусійних моментів, на які хотілося би звернути окрему увагу.

1. Перше питання має термінологічний характер і стосується терміну «ігрема» на позначення «різноманітних мовно-мовленнєвих утворень, що є формами мовної гри» (с. 22). Чи є цей термін авторським? Яким є точне визначення ігреми? І чому ви не використовуєте його послідовно протягом

всього дослідження, а, навпаки, він з'являється на сторінках дисертації лише декілька разів?

2. У назві роботи йдеться про «чинники» перекладу мовної гри, серед яких авторка перераховує структурно-семантичний, комунікативно-функційний, культурний, особистісний тощо. В цілому, теза про те, що подібні чинники впливають на формування перекладацької стратегії, не викликає заперечень. Проте хотілося б, аби авторка детальніше пояснила, яким чином відбувається такий вплив, зокрема, структурно-семантичного, культурного та особистісного чинників.

3. Численні дослідження мовної гри, зокрема й ті, на які ви посилаєтесь в роботі, вказують на те, що мовна гра переважно є засобом створення гумористичного ефекту в дискурсі (див., наприклад, Габідулліна, Жарикова 2005; Гнедкова, Карпенко 2021, 2022; Молошна 2020; Тимчук, Сніховська 2019 тощо). Чи поділяєте ви зазначену точку зору, а якщо ні, то чому?

4. Також хочу зазначити, що кількісні підрахунки застосованих стратегій перекладу мовної гри мають в роботі нерегулярний характер і використовуються дослідницею тільки при опрацюванні результатів експериментальних перекладів. Яке обґрунтування такої позиції?

Побажання та зауваження, висловлені вище, не ставлять під сумнів цінні результати та висновки, отримані в цьому дослідженні, а пропонують можливі шляхи удосконалення методу дослідження та відкривають перспективу для подальших дій.

Загальні висновки щодо дисертаційної роботи. Аналіз тексту дисертації Пешкової Ольги Геннадіївни на тему «Стратегії та чинники англо-українського перекладу мовної гри в науково-популярному дискурсі» та змісту публікацій дає підстави вважати, що робота є завершеним самостійним дослідженням із високою науковою значущістю та новизною. Зважаючи на актуальність, наукову новизну та обґрунтованість сформульованих у дисертації положень, убачаю перспективи застосування як отриманих теоретичних результатів, так і практичних знахідок дослідження.

Вважаю, що робота виконана на високому теоретичному й методологічному рівні та відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її авторка – Пешкова Ольга Геннадіївна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 03 – Гуманітарні науки за спеціальністю 035 – Філологія.

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 14:14:42 04.03.2024

Назва файлу з підписом: Відгук_опонента_Гнедкова.docx.p7s
Розмір файлу з підписом: 42.7 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Відгук_опонента_Гнедкова.docx
Розмір файлу без підпису: 24.6 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: Гнедкова Олена Геннадіївна

П.І.Б.: Гнедкова Олена Геннадіївна

Країна: Україна

РНОКПП: 2997118789

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 14:14:48
04.03.2024

Сертифікат виданий: "Дія". Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг

Серійний номер: 382367105294AF9704000000EABF1C00BA316401

Тип носія особистого ключа: ЗНКІ криптомодуль ІІТ Гряда-301

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Кваліфікований

Тип контейнера: Підпис та дані в одному файлі (CAAdES enveloped)

Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAAdES-X Long)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2023.12.21 13:00